

Del gerundi

El temps de verb anomenat gerundi exercix —sovint acompanyat dels seus complements— la funció d'un complement adverbial expressa un fet simultani amb el fet expressat pel verb principal, a vegades amb un valor merament temporal —és a dir, que es limita a expressar una simple simultaneïtat de fets— però d'altres, a més, amb un valor causal, instrumental, modal, etc.: *Agafant-la així, el faràs malbé. Em diverteixo mirant com treballen. Treballa posant-hi els cinc sentits.*

Es sabut que en una llengua com és ara l'anglès, el gerundi arriba a adquirir categoria nominal i pot, així, exercir la funció de subjecte o de complement d'objecte del verb. Però això no és possible en català i aquest fet, aquesta incapacitat del gerundi per a exercir la funció de subjecte o del complement d'objecte d'un altre verb, és una de les característiques que el diferencien de l'infinitiu, el qual sí que té capacitat per a exercir aquestes funcions. Podem dir *Em diverteixo mirant* i *Em diverteixo mirar*, en què el gerundi *mirant* i l'infinitiu *mirar*, fan l'ofici, respectivament, de complement adverbial (instrumental) i de subjecte de *divertir*. Però no és possible de dir *Em diverteixo mirant* (llevat del cas, és clar, en què l'oració tingués un subjecte sobreentès, el qual ho fóra també de *mirant*).

Tanmateix, observem algun cop, especialment en construccions més aviat complexes, que hom fa fer al gerundi l'ofici de subjecte. En una construcció com és ara *Veient els seus exercicis tan perillosos i arriscats ens feia estar amb l'ai al cor* podríem considerar que el subjecte sobreentès de *feia* és una designació personal (l'autor dels exercicis perillosos) i la frase seria, per tant, correcta. No ho seria, en canvi, construïda així: «*Veient els escaladors que intentaven superar aquell pas tan difícil ens feia estar amb l'ai al cor*».

El verb en singular, *feia*, ens indica clarament que hom li ha atribuït, a tort, el gerundi *veient* (més els seus complements) com a subjecte.

Com que en construccions d'aquest tipus s'opta adés pel gerundi adés per l'infinitiu, convé acordar-hi el verb principal: l'ús del gerundi comporta un altre subjecte i no admet un verb factitiu (normalment *fer*): *Veure aquestes coses em diverteix* i *Veient aquestes coses em diverteixo*, *Sentir els seus crits em fa venir ganes d'anar-me'n* i *Sentint els seus crits em vénen ganes d'anar-me'n*.

Albert Jané